

Studium Generale organiseert:

Helden en Heldinnen

in

Van de Boeddha tot Amitabh Bachchan

I want world sympathy in this battle of Right against Wrong
Zuid-Azië

Sandeep Malik
5-4-30

Iedere beschaving kent haar eigen helden. Het heldendom is echter ook afhankelijk van de tijdgeest en daarmee onderhevig aan permanente verandering. Helden zijn er in allerlei soorten en maten: je hebt helden en anti-helden, historische en fictieve helden, sterfelijke en onsterfelijke helden. Een held kan in de vergetelheid raken maar kan het ook tot god schoppen! Helden worden gemaakt en gebroken; zeker in Zuid-Azië is het manipuleren van het heldendom door politieke en religieuze regimes aan de orde van de dag. Helden geven hoe dan ook een onthullende blik op de samenlevingen die ze vereren.

Met de serie 'Helden en heldinnen in Zuid-Azië: Van de Boeddha tot Amitabh Bachchan' presenteert Studium Generale een aantal indringende portretten van zowel klassieke als hedendaagse Indische helden. Het resultaat is een fascinerend caleidoscopisch perspectief op de enorme dynamiek en diversiteit van Zuid-Azië.

donderdag 16 september 2010

Mahatma Gandhi

Dirk Kolff, emeritus hoogleraar Moderne Geschiedenis van Zuid-Azië, Universiteit Leiden

In India is Mahatma Gandhi (1869-1947) overal aanwezig: in de vele standbeelden, op postzegels en bankbiljetten. Hij was de centrale figuur in de anti-koloniale onafhankelijkheidsstrijd; hij is de 'vader van de natie'. Gaat zijn betekenis die anti-Britse strijd dan te boven of blijft zij beperkt tot de koloniale periode in de geschiedenis van het land? Was zijn tegenstander slechts het tijdelijke Britse geweld, of is hij ook voor onze eeuw nog een kompas naar vrede? Ging het hem misschien in de eerste plaats om een praktische benadering van het eeuwige tekort aan vrede in hemzelf en in alle mensen? Grote delen van India zijn ook nu nog ten prooi aan een gewelddadige 'maoistische' opstand. En ook de geschiedenis van India is niet vrediger dan bijvoorbeeld die van Europa. De vraag is kortom van welk belang Gandhi's heldendom in India en bij ons is.

donderdag 23 september 2010

Boeddha, de grote held, redder van de wezens

Paul van der Velde, hoogleraar Aziatische religies, Radboud Universiteit Nijmegen

In het boeddhisme wordt de Boeddha voortdurend beschreven als een grote held. Hij is het die de wereld redt van de meest ernstige aandoening denkbaar, de imperfectie die werkelijk het gehele universum vult. De carrière van de Boeddha geldt voor heel wat boeddhisten dan ook als paradigma.

De Boeddha geneest, vecht, overwint en is daarnaast ook nog eens vol van mededogen. In de talloze levens voor hij tot zijn ultieme ervaring van de verlichting kwam heeft hij vele rollen gespeeld en ook zeer heldhaftige daden verricht. Dit alles maakt hem tot een lichtend voorbeeld dat in vele aspecten na te volgen zou zijn. Een echte boeddhist zou het leven van

de Boeddha als uitgangspunt moeten nemen voor het eigen leven. Het boeddhisme verdween in de loop van de geschiedenis grotendeels uit India maar toch speelt het verhaal van Siddhartha Gautama soms opeens weer een rol, ook in de moderniteit.

donderdag 30 september 2010

Heldin Shabana Azmi, de échte Indiase vrouw

Naema Tahir, schrijver

Welk beeld hebben we van de Indiase vrouw?

We zien haar als sierlijk, opofferingsgezind, dienstbaar, ingetogen en zacht. We leren via de Kama Sutra dat zij toegewijd is aan haar man. Zijn geluk is haar geluk. Ze beschouwt hem als haar god en is hem met hart en ziel toegedaan. Maar klopt dit beeld? Of is er een andere vrouw die wij niet of nauwelijks kennen? Shabana Azmi is zo'n vrouw. Deze actrice, activiste en strijdster voor de rechten van de vrouw heeft als geen ander het stereotype beeld van de Indiase vrouw tenietgedaan door ons de veelzijdigheid van de moderne vrouw te tonen. Tijdens dit Studium Generale zien we beelden van de film *Fire*, met Azmi in de hoofdrol. Azmi is een ware heldin die bewijst dat de Indiase vrouw weldegelijk verlangens kan hebben, voor zichzelf kan opkomen, en voor een leven kan kiezen dat haar gelukkig maakt.

donderdag 7 oktober 2010

Amitabh Bachchan

Marijke de Vos, film- en theaterprogrammeur en samensteller van het boek *Behind the scenes of Hindi Cinema, a visual journey through the heart of Bollywood* (2005)

Held of anti-held? Amitabh Bachchan is het allebei, dat maakt hem misschien tot de allergrootste filmster die India ooit heeft voortgebracht. Zijn populariteit is al bijna 40 jaar legendarisch, ondanks de vele controverses die aan hem kleven. Zijn uiterlijk, te dun, te donker met een te grote neus paste niet in het jaren

India
5.4.3

zeventig beeld van hoe een filmster eruit hoorde te zien. Maar de juiste rollen (Angry Young Man) en een groot charisma deden hun werk. In de jaren zeventig was Amitabh Bachchan 'Mr. Box Office' oftewel de 'One Man Industry' die vrijwel in zijn eentje de Bombay filmindustrie draaiende hield. Na een korte pauze van vijf jaar, begin jaren negentig, keerde hij terug in het hart van Bollywood en daar zit hij, inmiddels 67, nog steeds.

donderdag 14 oktober 2010

Filmvertoning: Sarkar (2007, 124 min)

Subhash 'Sarkar' Nagare (Amitabh Bachchan) is een misdadiger oude stijl in Mumbai, hij zorgt voor orde en stabiliteit waar de politie dat niet kan of wil. Hij heeft twee zoons, de onaangename Vishnu (Menon) en de westers georiënteerde Shankar (Abhishek Bachchan, ook in het echt de zoon van Amitabh). Op een dag krijgt de oude baas een moord op een politicus in z'n schoenen geschoven. Het is het begin van een pittige machtsstrijd.

donderdag 28 oktober 2010

Lata Mangeshkar

Wim van der Meer, universitair docent, Universiteit van Amsterdam

De Indiase filmindustrie is de grootste ter wereld en de muziek speelt een enorme rol daarin. Indiase filmmuziek is wat pop is in het westen en de ster in al die mega-industrie is een vrouw die al meer dan een halve eeuw bijna dagelijks een of meer 'filmsongs' heeft gezongen. Behalve baby's en dementen is er niemand in India die Lata niet kent. Haar gave is dan ook heel bijzonder. Niet alleen kan zij met haar stem de ziel van de toehoorder beroeren, maar zij weet ook precies wat de componist van haar verwacht en kan met grote precisie verwezenlijken. Haar stem is stralend en helder - ze is nu tachtig en heeft tot zeer recent nog in verschillende films gezongen alsof ze 18 was. Als

playback zangeres was zij de zangstem van bijna alle vrouwelijke filmsterren van de afgelopen 60 jaar.

In deze lezing probeer ik duidelijk te maken waarom zoveel mensen in India haar verafgoden, maar behandel ook de kritiek op haar.

donderdag 4 november 2010

Ammani and the other Bayadères: The European performances of five Indian temple dancers in 1838-1839

Joep Bor, founder of the Rotterdam World Music Academy of Codarts and professor of Extra-European Performing Arts Studies, Leiden University

On 24 July 1838, five South Indian temple dancers arrived with their musicians in Bordeaux. They were attached to the Vishnu-Perumal temple of Thiruvendipuram in the English territory of Pondicherry. Billed as the 'real' Bayadères, they were the first Indian artists to perform all over Europe and became instant celebrities after they danced for the French royal family at the Tuileries. 'Their dances are like nothing that we have seen, or that can be imagined,' wrote the *Journal des débats* on 20 August, two days before their debut at the *Paris Théâtre des Variétés*. What do we know about these 'all-enchanting Bayadères' who were 'the chief magnets of attraction' in Paris, London, Berlin and Vienna, and threatened 'to eclipse Marie Taglioni and her fairy train'? How did the press portray them, and what was their impact on European writers, choreographers and composers?

donderdag 11 november 2010

Mama Tandoori

Ernest van der Kwast, schrijver, presentator en discussierpdeskundige

1 April 2010 verscheen het boek Mama Tandoori, het geromantiseerde verhaal van de Indiase moeder van Ernest van der Kwast en twee maanden later zijn de

I want world sympathy in this battle of right against might.

M. K. Gandhi, Dandi 5 april 1930.

filmrechten voor het boek verkocht. De film wordt een internationale coproductie die in ieder geval in Nederland en India zal worden opgenomen. De moeder van Ernest leeft bij het motto 'Gratis is goed' en heeft altijd een deegroller op zak. Ook de rest van de familie is een bont gezelschap. Uncle Sharma speelde als Bollywoodster in meer dan tweehonderd films en tante Jasleen was ooit de grote atletiekbefoel van India. Zonder schroom vertelt de schrijver over de levenswandel van zijn onalledaagse familieleden, wier voetstappen nog lang in de oren van de lezer zullen naklinken, en vanavond komt hij dit in eigen persoon doen.

donderdag 18 november 2010

Life and after life of a Sinhalese hero:

King Dutugemunu

Nira Wickramasinghe, professor of Modern South Asian Studies, Leiden University

Dutugemunu was a king of Sri Lanka (101–77 BC) who is remembered as a national hero by the Sinhalese for temporarily ending the domination of the Chola Tamil king Elāra over the island. The elder son of a petty Sinhalese king in Ruhuna, the southeast, Dutugemunu made plans to campaign against the Cholas in northern Sri Lanka. His father opposed the plan and had him bound in chains; he escaped, however, and went into exile until after his father's death. He twice fought his brother and won the crown, as well as the state elephant Kandula, which was instrumental in his later victories. He led his troops north to Anurādhapura, where he defeated and killed King Elāra and restored Sinhalese control of the entire island. King Dutugemunu had an afterlife in the 20th century. During the thirty years of ethnic strife in Sri Lanka, he became a potent symbol of Sinhalese determination to keep the country united against Tamil separatist claims.

Toegang gratis, iedereen welkom!

Tijd:

Donderdagavonden van 19.30 tot 21.00 uur.
De film duurt tot 22.00 uur.

Plaats:

zaal 005
Lipsiusgebouw (1175)
Cleveringplaats 1
Leiden

Informatie / organisatie:

Studium Generale Universiteit Leiden
Postbus 9500
2300 RA Leiden
y.leunissen@sea.leidenuniv.nl
071 527 7283 / 7295 / 7296